TJEDNIK HRVATA U MAĐARSKOJ

HRVATSKI glasnik

Godina XXX, broj 28 | 16. srpnja 2020. | cijena 200 Ft

5. Hrvatsko shodišće koljnofskoj Črnoj Madoni

Foto: Timea Horvat

11. stranica

Junak dvaju naroda

4. – 5. stranica

Ivandan u Senandriji

10. stranica

XXIX. Likovna i drvorezbarska kolonija

14. stranica

VELIKA HVALA

Ne mogu nikoga uvjeriti da je novinarski posao težak, čovjek to mora iskusiti na vlastitoj koži, no većinu ljudi mogu uvjeriti da je posao u kojem ne osjećamo zadovoljstvo i ne vidimo smisao, koji nije dovoljno cijenjen, plaćen ili nikad ne donosi niti jednu pohvalu vrlo težak. Mislim da nema zanimanja u kojem čovjek ponekad ne bi doživio „burnout" tj. osjetio izgaranje, emotivno i psihičko iscrpljenje i gubljenje smisla. Takvo stanje najčešće nastupa kad na poslu rastu zahtjevi, zadaci postaju sve teži i teži, ili se možda ne mogu izvršiti u zadanom roku i na razini kvalitete kakvu priželjkuju i sami zaposlenici. Sve to vodi do razočarenja, frustracija, podmetanja na radnom mjestu i nekolegijalnosti, od čega za mene nema strašnije pojave. Tada se potpuno gubi početnički entuzijazam i ispunjenost radom, posao više ne zadovoljava ni socijalno, ni financijski, javlja se osjećaj stalnog neuspjeha, gubljenje samopouzdanja i bezvrijednosti. Ta pojava u posljednje vrijeme nije rijetka na mnogim radnim mjestima, prisjetimo se samo nezadovoljstva zdravstvenih djelatnika, koji su u vrijeme pandemije utrošili mnogo prekovremenog rada, a zdravlje i živote izlagali opasnostima, ili nezadovoljstva socijalnih i prosvjetnih radnika te mnogih drugih koji rade vjerom i srcem. Svoje mjesto u društvu u kojem živi i radi ima i novinar, a cilj mu je dobrobit građana i razvoj zajednice, dok je manjinskom novinaru na prvom mjestu razvoj svoje manjinske zajednice. Tomu želi doprinijeti svojim radom, osobnim životom, a možda i društvenim aktivnostima. Nije drukčije ni kad se piše o pojedinim nedostacima ili uspjesima zajednice. Katkad to nije dovoljno shvaćeno, pa se teško pronalazi motivacija. No meni se zadnjih tjedana nekako posrećilo, baš u vrijeme kada sam svoj rad osjećala bezvrijednim i necijenjenim: dobila sam telefonski poziv, a potom i e-mail, čak i jedno posebno iznenađenje (za koje mislim da ga nisam ni zaslužila) od svojih čitatelja, koji su me pohvalili i zahvalili se na mom novinarskom radu. VELIKA IM HVALA! Ponovno su me ispunili nadom, energijom i pozitivnim osjećajima, uvjerivši me da moj rad ipak nešto vrijedi.

Beta

Glasnikov tjedan

Ljeto je. Pomalo neuobičajenije od prošlih ljeta u našim životima. Ljeta koja smo provodili na prepunim plažama, naslikavali se na ljetnim partijima, hladili sladoledom pored bazena ili ljenčarili u debelom hladu visokih stabala. „Janjice". Ona hladi, dok vjetar žubori u njenom lišću.

Mnoga su stabla posječena, hlada više nema, ostala su tek sjetna sjećanja i uspomene na njegovu blagodat. Pust je dvor i prži sunce, nemaš se gdje sakriti od njega. Želio bi, ali previše je toplo, previše peče.

Ništa zato, doći će toliko čekana kiša i oprati nas. Samo da ne dođe s krupom. Jer krupa ima velika zrna, zna uništiti vinograd i voćnjak. Često su ljudi plakali i plaču poslije krupe. Ali su krenuli dalje prema zemlji kako bi izračunali štetu.

Tada bi nastavili, recimo sa žetvom. Jer važno je bilo ubrati ljetinu i spremiti sijeno. Što nam je danas važno? Možda smo zaboravili na to, kako trebamo svi zajedno slagati stog. Otac je bio na vrhu, trebalo je paziti kako se bacaju vile, jer je on znao najbolje slagati. Ponekad se jako naljutio, ali mu nismo zamjerili, jer smo se radovali stogu koji je krasio naše nebo.

A danas nema stogova. Nema uspravnih kolaca. Tek onih savitljivih, rekli bi stari, koji se savijaju kako vjetar puše i misle kako su čvrsti i visoki.

Ljeto je. Treba se odmoriti. Skupiti snage. Snaga se tako lako topi u žrvnju života. Treba sjesti u hlad „janjice". Donijeti stol, pokriti ga najljepšim tavajolom i ručati sa svojima.

„Jer važno je bilo ubrati ljetinu i spremiti sijeno. Što nam je danas važno? Možda smo zaboravili na to kako trebamo svi zajedno slagati stog."

U sjaju čaše na kojoj se lomi topla podnevna zraka vidjet ćemo draga lica koja nisu s nama za stolom. Zamirisat će kruh ispod peke, ispečen prije četrdeset godina. Mirisat će ljeto. A cvrčak će cvrčati i cvrčati svoj „ditiramb". Znoj će nam otpuhivati blagi maestral koji dolazi sa sjevera. I postajat će taj blaženi vjetar sve jači i jači. Predvečerje će smiriti žubor lišća. Skloniti ćemo stol dolaskom noći. I dalje čekati kišu. Ljetnu. Čekati. Levant.

Branka Pavić Blažetin

PRATITE MEDIJSKE PLATFORME MEDIJSKOG CENTRA CROATICA!

MEDIJSKI CENTAR Croatica

www.glasnik.hu
Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Čitajte i širite Hrvatski glasnik „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj"!

Facebook profil Hrvatski glasnik – dnevni tisak – budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!

radio.croatica.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatica TV - tjedni prilog!
Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatica i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatica; Croatica TV!

Sjednica Predsjedništva Saveza Hrvata u Mađarskoj

Napisano prema zapisniku sastavljenom na mađarskom jeziku, kojeg je novinaru Stipanu Balatincu dostavio predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac.

Usvojene odluke o sazivanju godišnje Skupštine, obilježavanju 30. godišnjice i Državnom danu Hrvata.

Nakon ukidanja izvanrednog stanja, 19. lipnja, u podravskim Drvljancima održana je sjednica Predsjedništva Saveza Hrvata u Mađarskoj.

Prema zapisniku, u okviru dnevnog reda raspravljalo se o uvjetima sazivanja godišnje Skupštine, obilježavanju 30. godišnjice SHM-a, Državnom danu Hrvata, regionalnim priredbama te pod točkom dnevnog reda razno o drugim pitanjima.

Nakon pozdravnih riječi i utvrđivanja kvoruma predsjednik je posebno pozdravio predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana, članove Nadzornog odbora Martina Kubatova i Roberta Rontu te predsjednika disciplinskog odbora Davida Gregeša. Zbog osobnih razloga odsutni su bili predsjednik Nadzornog odbora Mijo Štandovar i pomurska članica Zorica Prosenjak Matola.

Kako je među ostalim naglasio Joso Ostrogonac, Skupština je trebala biti sazvana još u svibnju ove godine, što je spriječila pandemija koronavirusa. Nakon ublažavanja mjera omogućeno je sazivanje Skupštine do kraja rujna. To je važno i stoga što tada ističe rok za podnošenje izvješća o aktivnostima za javno dobro. Kako je naglasio, zbog pokretanja brojnih regionalnih programa nije lako pronaći prikladan termin. Pripremljeni su svi potrebni dokumenti, uključujući Izvješće i Plan rada za 2020., koji su dostavljeni svim članovima Predsjedništva. Izrađeno je i financijsko izvješće, pa je nazočne članove Nadzornog odbora pozvao da se dogovore o pregledu računovodstvenih evidencija i računa. Pridodao je kako prema mišljenju pravnika trenutno nisu potrebne izmjene Statuta. Na žalost, novi Statut još nije sudski evidentiran. David Gregeš stoga je predložio ponovno podnošenje Statuta, za sad bez izvješća o aktivnostima za javno dobro, koje bi se priložilo nakon Skupštine, čime bi se možda mogao ubrzati proces sudskog evidentiranja. To je važno i zbog promjene sjedišta. Na prijedlog predsjednika Ostrogonca, Predsjedništvo je odlučilo da se godišnja Skupština sazove sa sljedećim dnevnim redom: 1. Izvješće o radu za 2019. godinu, 2. Plan rada za 2020. godinu, 3. Financijsko izvješće za 2019. godinu, 4. Financijski plan za 2020. godinu, 5. Izvješće o aktivnostima za javno dobro, 6. Kadrovska pitanja, izbor pomurskog člana predsjedništva, 7. Razno. Naglašeno je da su vikendi u rujnu već zauzeti, pa je na prijedlog Joze Solge (Podravina) odlučeno da se Skupština održi u subotu, 29. kolovoza u Martincima. Premda je to radni dan, druga mogućnost ne postoji.

Kako je iznio predsjednik Ostrogonac, izvorno je obilježavanje 30. godišnjice predviđeno istodobno s Državnim danom Hrvata u Budimpešti. Ipak, Udruga zaslužuje da se ta istaknuta obljetnica obilježi samostalno, treba se samo odrediti mjesto i vrijeme obilježavanja. Predsjednik je kontaktirao Upravu za trgovinu i upravljanje imovinom MTVA-a, od koje je dobio dozvolu za korištenje arhivskih materijala o radu Saveza. U tome će posredovati novinar Tomo Füri, suradnik Hrvatske redakcije MTVA-a, dok je s ravnateljem Croatice dogovorena izrada CD-a koji će obraditi 30 godina rada Saveza Hrvata u Mađarskoj. Predložio je da se prije obilježavanja istaknute obljetnice u svim regijama obiđu groblja, položi cvijeće i održi prisjećanje na osnivače Saveza, poput Đure Frankovića, Antuna Vidakovića, Joke Bunjevca, Zoltana Sigečana, Marije Gregeš, Marka Dekića, Marka Markovića i drugih. Od regionalnih predsjednika zatražio je izradu popisa imena, kako nitko ne bi izostao. Naglasio je da bi se u povodu obilježavanja trebao održati simpozij, na kojem bi se regionalni rukovoditelji prisjetili osnutka Udruge. Za predavače je predložio Ernesta Barića, Đusu Dudaša, Mišu Heppa, Miju Karagića, Vinka Hergovića, Jolanku Tišler i druge. Predsjedništvo je na predsjednikov prijedlog prihvatilo da se dan sjećanja priredi u auli Hrvatske škole Miroslava Krleže u Pečuhu, a prihvaćen je i prijedlog Joze Solge da se priredba održi u terminu najbližem danu osnutka, to jest 21. studenog 2020. godine.

O predstojećem Državnom danu Hrvata nazočne je izvijestio predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan. Među ostalim je rekao da se Državni dan Hrvata priređuje 14. studenog 2020. godine u Budimpešti, u bivšem Kulturnom centru „Pataki", pri čemu se osvrnuo na nedavne konzultacije s predstavnicima Hrvatske samouprave Budimpešte i hrvatskih samouprava budimpeštanskih gradskih okruga. Program će se organizirati slično ranijim godinama: nakon mise u crkvi koja se nalazi u blizini spomenutog Centra uslijedit će uobičajeni prigodni kulturni program. Dvorana za priredbe može primiti 400-500 ljudi, a za provedbu programa zaduženi su dr. Dinko Šokčević i Ana Gojtan. Stipan Đurić (Budimpešta) potvrdio je suradnju okružnih hrvatskih samouprava, a za ovu prigodu objavit će se i uobičajeno posebno izdanje. Joso Ostrogonac zamolio je predsjednika Hrvatske samouprave Budimpešte da ga na sljedeći sastanak pozovu kao predstavnika suorganizatora. Od predsjednika baranjske, podravske i pomurske regije zatražio je da do sljedeće sjednice dostave prijedloge za odličja koja dodjeljuje Savez. Predsjedništvo je jednoglasno usvojilo odluku o organizacijskim zadaćama, mjestu i danu održavanja Državnog dana Hrvata.

Razgovaralo se i o regionalnim priredbama. Angela Šokac Marković (Bačka) najavila je da se 22.-23. kolovoza u Bačkoj održava Dužijanca, žetvena svečanost bunjevačkih Hrvata, uz sudjelovanje gostiju iz Subotice, a Marijana Balatinac dr. Al-Emad (Baranja) tradicionalno baranjsko natjecanje u punjenju kobasica, koje se priređuje 5. prosinca. Predsjednik HDS-a Ivan Gugan skrenuo je pozornost da će se 16. srpnja u Baji održati primopredaja obnovljene zgrade Kulturnog centra bačkih Hrvata. Osim toga, predložio je da se i Savez posveti pripremi za popis stanovništva koji će se održati sljedeće godine. Jozo Solga (Podravina) najavio je veći broj podravinskih priredbi u jesenskom razdoblju. Predsjednik Ostrogonac naglasio je da će Savez u skladu sa svojim mogućnostima i ove godine podupirati regionalne priredbe.

Pod raznim pitanjima Joso Ostrogonac je izvijestio sudionike da Tematska radna skupina za narodnosti, kojoj će prisustvovati i predstavnici Saveza Hrvata u Mađarskoj, sljedeću sjednicu održava 24. lipnja 2020. godine u Budimpešti, s početkom od 10 sati. Predsjedat će zamjenik državnog tajnika dr. Zoltán Fürjes, na dnevnom redu su rasprava o izmjenama narodnosnog zakona te izvješće o narodnosnim programima NEMZ-BER i NEMZ-TAB

.

S.B.

„Znam, i neću zatajiti da sam Hrvat, i to Zrinski“

Na marginu četristote godišnjice rođenja junaka dvaju naroda

Ovih dana u mađarskom tisku i ostalim medijima objavljeno je bezbroj napisa o Nikoli Zrinskom (1620.-1664.), naime, 3. svibnja slavila se četristota godišnjica njegova rođenja. Hvalevrijedna je nakana novinara, književnika i povjesničara, koji budno čuvaju uspomenu na pjesnika, političara, vojskovođu i bana, rođenog u Čakovcu. Nije slučajno što uz njegovo ime i prezime mnogi dodaju i treću riječ: Čakovečki, razlikujući ga od njegovog sigetskog pradjeda.

Nikola Zrinski Čakovečki

Odluka Mađarskog parlamenta koncem prošle godine, kojom je 2020. proglašena spomen-godinom Nikole Zrinskog bila je krajnje neugodna: tada je jedan zastupnik (iz redova demokršćana) govorio o našem junaku – za njega isključivo Mađaru – koji je braneći domovinu s manjim brojem vojnika provalio iz sigetske utvrde i zajedno s braniteljima poginuo u boju. Govornik je, naravno, zamijenio dvojicu Zrinskih, pradjeda i praunuka, to jest Nikolu IV. i VII. Na svu sreću, oporba ga je odmah ispravila, upozorivši ga da se ovaj put ne radi o sigetskom junaku, već o njegovom praunuku, koji je živio i politički djelovao sto godina kasnije.

Mnogostruke lojalnosti i identiteti Zrinskih nisu pali s neba, privrženošću Ugarskoj, Hrvatskoj i bečkom dvoru upravljali su razni ovozemaljski interesi. Svi oni bili su povezani s elitama Carstva, što se primjećuje i u njihovoj bračnoj politici. Slijedeći primjer svog pradjeda i drugih članova obitelji Zrinskih i mladi se Nikola držao uobičajene ženidbene prakse. Prva supruga Nikole Šubića Zrinskog, Katarina Frankopan rodila je trinaestero djece (pet dječaka i osam djevojčica). Sedam kćeri koje su dostigle odraslu dob udano je za ugarske plemiće, dok je čakovečkog pjesnika prva supruga vezala uz bogate hrvatske Draškoviće iz Trakošćana. Naš liričar odaje se punoj strasti, udvarajući se gotovo borbeno Mariji Euzebiji Drašković, koju u svojim ljubavnim pjesmama naziva Violom. Vjenčanje i raskošna svadba održani su u Štajerskoj, gdje je njegov punac imao posjede. Nakon Euzebijine prerane smrti Zrinski se povezuje s još uglednijim i otmjenijim krugovima: drugu suprugu pronalazi u habsburškom dvoru. Ženi se Marijom Sophijom Löbl, kćeri austrijskog ministra obrane. Umjesto Ugarske za mjesto vjenčanja ponovno je odabran Beč, i to raskošna crkva Schottenkirche, koju su u 12. stoljeću sagradili škotski benediktinski redovnici.

Na mnogostranost našeg Čakovčana upućuje i njegova čuvena knjižnica, u kojoj se nalazilo i djelo „Il regno degli Slavi“, izdano 1601. u Pescari, u kojem autor Mauro Orbini povijest Slavena opisuje na talijanskom jeziku. Njegove ideje stoljećima su utjecale na slavensku historiografiju i igrale veliku ulogu u buđenju narodne samosvijesti. Na marginama svezaka Zrinski ostavlja bezbroj ručnih zapisa, a na njegovim knjižničkim policama nalazili su se i radovi ugarskih povjesničara, poput Bonfinija i Istvánffyja.

Naravno, nije bilo lako udovoljiti svim zahtjevima u svezi banske časti. Beč, Požun, Zagreb, Graz (tj. Gradac) – koliko krajeva, toliko interesa, koje nije bilo lako pomiriti, no čini se da je to Nikoli pošlo za rukom. Uživajući potporu većine velikaša slobodno se mogao baviti politikom, već tada uspješno njegujući međunarodne veze. Sve to nije interes samo Mađara, od kojih ga neki danas na svakom koraku jednostrano svojataju, pa bih želio vidjeti ono što je i moje. Ne zaboravimo da je Nikola Zrinski sam sebe smatrao i Hrvatom, kako tvrdi u svojoj čuvenoj rečenici, koju je 1659. godine na latinskom jeziku napisao svom prijatelju, zagrebačkom dožupanu Ivanu pl. Ručiću: „Ego mihi conscius aliter sum, etenim non degenerem me Croatam et quidem Zrinium esse scio.“ (U prijevodu: „Inače, svjestan sam, dapače znam, i neću zatajiti da sam Hrvat, i to Zrinski.“)

Kako je to moguće, kad isti taj Zrinski u 14. pjevanju čuvenog epa „Propast Sigeta“ o mlađem bratu, vitezu i sinu boga Marsa, kojeg je zaista dobro poznavao, govori: „Ez én vitéz öcsém mind magyar, mind horvát, / Igazán szereti, mert látjuk hazáját“ („To je

Čuvena knjižnica Nikole Zrinskog

Stari grad Zrinskih u Čakovcu

moj mlađi brat vitez, i Mađar i Hrvat, / Jer uistinu voli svoju domovinu"). Naravno, sve to odnosi se i na Nikolu. On, kao govornik šest jezika, govoreći o nastanku epa priznaje, kako je morao miješati hrvatske (kajkavske i čakavske), pa i turske riječi, jer je mađarski jezik sam bio toliko siromašan.

Nikola Zrinski Čakovečki sin je Mađarice Magdalene (Magdolne) Széchy i oca Hrvata Jurja Zrinskog, za kojeg se zna da je oporuku na samrtnoj postelji izdiktirao na mađarskom jeziku. Pažnje vrijedno je i zajedničko pismo njihovih sinova, koje su kao mladići (tek petnaestogodišnjaci) 1635. napisali prijatelju i vršnjaku Ádámu Battyhyányiju, kasnijem glavnom kapetanu Zadunavlja i kaniške krajine. Pismo je stiglo kurirskom poštom iz slovačke Trnave, gdje su se mladići školovali. Napisano je rukopisom obojice braće na mađarskom jeziku, jer primatelj ne zna hrvatski: jednu polovicu pisma napisao je jedan, a drugu drugi Zrinski. Prema jezikoslovcima obojica se izražavaju savršeno, što više: stil godinu dana mlađeg brata kao dao je sočniji, izražajniji. Rukopis već tada svjedoči o njihovoj različitoj osobnosti. Nikola je ozbiljniji – kako nas izvješćuje – vrijeme provodi učenjem, dok njegov brat razmišlja o zabavama, sviranju tambure i lutnje (kobze), sanjari i jedva čeka kraj škole, da se oslobodi obveza. Što se zabave tiče: zanimljivo je da su ono vrijeme mladi plemići u internat vodili čak i svoje konje, kao što se danas ispred škole ili fakulteta parkiraju automobili.

Početkom 20. stoljeća bez obzira na vjeru i nacionalnost mnogi su se uključili u kampanju dobrovoljnog prikupljanja sredstava za podizanje spomenika čakovečkom junaku, na čelu s poznatim Feštetićima. U dvojezičnim novinama „Muraköz-Međimurje" redom izlaze ohrabrujući, nadahnuti tekstovi koji pozivaju na dobrotvorstvo. Ovdje su objavljeni i stihovi iz pera prigodnog pjesnika Györgya Kelle, koji se ciljajući na doba Zrinskih žali: „Hej, akkor még egymást szerette/A horvát és a magyar…" (U prijevodu: „Hej, tada su se još voljeli Hrvat i Mađar".)

Dvojezična „Sirena" – ona Nikolina na mađarskom, i Petrova u hrvatskom prepjevu – znatno je obogatila obje nacionalne književnosti i dva povijesno povezana naroda, svrstavši se u sam vrh mađarskog i hrvatskog pjeništva i ostavivši dubok trag u književnoj povijesti. Dva brata, dva autora, svaki na svom jeziku stvaraju jedinstveno djelo, prilagodivši ga čitalačkom prostoru i potrebama povijesno povezanih naroda. Sretni su autori, koji pripadaju dvjema domovinima uz svo njihovo bogatstvo, naravno, uključujući i posjede Zrinskih od Mure pa sve do Jadrana. Plodni i mjerodavni književni povjesničar Sándor Bene smatra kako je zajednička Syrena („Adriai tengernek Syrenaia") još i danas poticajna i može biti valjanim uzorom glede kulturne suradnje, od iznimne važnosti osobito u vremenima kad su druga područja života opterećena napetostima.

Zrinski kadeti

Ma kako bilo: Zrinski je oduvijek povezivao, a ne razdvajao. S pravom može biti ponosom Mađara, Hrvata, Austrijanaca, što više, građana šire Srednje Europe, a naravno i lokalpatriota iz Čakovca, Jegersega, Bobavca (Babócse), Legrada, Kolacibe (Kollátszeg), pa i čitave Zaladske županija, gdje je Nikola bio i zauvijek ostao župan – „örökös föispán", kako Mađari kažu o njegovoj tituli. U toj županiji rodio se i nekadašnji ministar kulture Gyula Wlasics, koji je u ime Mađarske akademije znanosti otkrio Nikolin spomenik 1904. na glavnom čakovečkom trgu, kada je u svom prigodnom govoru, među ostalim, rekao: „Nitko nije bio bolji Hrvat od Zrinskog i nitko nije bio veći Mađar od njega. Daj nam svemogući Bože da se narodi Krune svetog Stjepana uzajamno razumiju, kako u nedaćama, tako i u miru."

Josip Mihović

Održana sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije

Prihvaćene odluke o provedbi proračuna za 2019. godinu te ugovorima o suradnji s Kulturnim centrom bačkih Hrvata i mjesnim hrvatskim samoupravama

Nakon ukidanja izvanrednog stanja i popuštanja mjera donesenih u cilju sprečavanja epidemije koronavirusa 23. lipnja u Županijskom narodnosnom domu u Baji održana je prva redovita sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. Pored članova i stalnih gostiju, bačkih članova Skupštine Hrvatske državne samouprave sjednici su nazočili i predsjednici mjesnih hrvatskih samouprava.

U okviru prve točke dnevnog reda, nakon što je predsjednik Joso Šibalin dao usmeno pojašnjenje članovi su bez rasprave, jednoglasno prihvatili Izvješće o provedbi proračuna Hrvatske

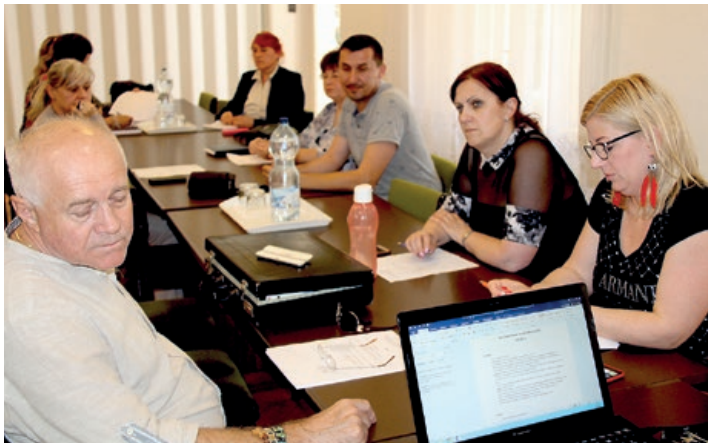

samouprave Bačko-kiškunske županije za 2019. godinu. Prema izvješću županijska hrvatska samouprava prošle godine ostvarila je prihode od 6 378 723 forinti i rashode od 5 405 271 forinti. Prihodi se sastoje od iznosa od 1 287 417 forinti prenesenog iz 2018. godine, državne operativne potpore od 1 040 000 forinti, potpore za obavljanje javnopolitičkih aktivnosti od 2 224 304 forinti te uplata državnih i mjesnih hrvatskih samouprava od 1 810 000 forinti na temelju ugovora o suradnji. Rashode prije svega predstavljaju troškovi županijskih i mjesnih priredbi, operativni troškovi, putni troškovi u vezi s održavanjem sjednica te troškovi sudjelovanja na raznim priredbama.

U nastavku sjednice jednoglasno je usvojena odluka o sklapanju ugovora o suradnji s bajskim Kulturnim centrom bačkih Hrvata, koji među ostalim predviđa suradnju u području razmjene informacija, usklađivanja priredbi, zajedničkih programa, dostave pozivnica, suradnje s mjesnim hrvatskim samoupravama te organizacije i podržavanja mjesnih programa.

Zbog nedavnog izvanrednog stanja uvedenog zbog pandemije koronavirusa prihvaćene su izmjene ugovora o suradnji između Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije i mjesnih hrvatskih samouprava, koje se odnose na održavanje ili otkazivanje sadržaja predviđenih za ovu godinu, odnosno okolnosti financiranja.

Skupština je raspravljala o primljenom zahtjevu za sudjelovanje u obnovi vitraja garske crkve, a pod točkom razno razgovaralo se o priredbama. Predsjednici mjesnih hrvatskih samouprava potom su potpisali izmijenjeni ugovor o suradnji. *S.B.*

BAĆINO

Ovih dana u Baćinu započela je dugo očekivana obnova katoličke župne crkve koja se ostvaruje sredstvima fonda Zaklade za prostorni razvoj „Energija budućnosti“ iz Paksa. Projekt obuhvaća obnovu pročelja i tornja s križem. Trenutno se izvode radovi bojanja, obnove oluka i prozorskih okvira te zamjene križa. Još ove godine uslijedit će obnova trga, popločenje i skromno uređivanje parka i zelenih površina. Kako je naglasio župnik Zsolt Halász, u suglasju s nadbiskupom kalačko-kečkemetskim Balázsom Bábelom odlučeno je da se posveta i blagoslov obnovljene crkve, križa i trga obave povodom župnog proštenja, 8. rujna na blagdan Male Gospe.

SANTOVO

Premda ove godine izostaje tradicionalno pučko veselje u povodu Dana sela na središnjem seoskom trgu, 18. srpnja na mjesnom sportskom igralištu održat će se malonogometni turnir i natjecanje u kuhanju paprikaša. Malonogometni turnir počinje s ždrijebom u 9 sati, igra se u sastavima 5+1. Prijave se uz uplatu 8000 forinti po momčadima primale su se do 14. srpnja. Natjecanje u kuhanju paprikaša počinje u 10 sati pored nogometnog igrališta. Prijave su se primale do 15. srpnja, mjesna samouprava svaku ekipu opskrbljuje s tri kilograma mesa, te stavlja na raspolaganje stolove i omogućuje glazbu.

BUDIMPEŠTA-BAČKA

S pozivom „Nek se znade da Bunjevac živi“, Udruga „Balkan Calling“, članica međunarodnog društva prijateljstva „Experience Balkans“ sa sjedištem u Budimpešti, 26. lipnja organizirala je „Bunjevačku biciklijadu“ u Bačku. Vozilo se oko pedeset kilometara od Baje preko Baškuta i Gare do Bikića i natrag. Kako ističu organizatori, cilj interkulturalne biciklijade je bio upoznavanje znamenitosti, zanimljivosti i okusa bunjevačkih naselja. Biciklistička tura ostvarila se od 26. do 28. lipnja u okviru interkulturalnog i gastronomoskog vikenda, trodnevnog posjeta Baji i okolnim bunjevačko-hrvatskim i njemačkim naseljima. Na biciklijadu se nadovezuje i kanu tura Dunavom kroz Gemenc. Sudionici će obići znamenitosti grada Baje, među ostalim i Bunjevačku zavičajnu kuću na Vancagi.

Kamp Hrvatske kulture i jezika

U organizaciji Hrvatske samouprave od 29. lipnja do 5. srpnja u Udvaru je održan kamp Hrvatske kulture i jezika. V. jubilarni kamp okupio je tridesetak sudionika raznih uzrasta, od tri do osamnaest godina, te nekolicinu studenata odsjeka za Odsjeka za odgajatelje i učitelje bajske Visoke škole. Kamp su vodili zastupnici Hrvatske samouprave Udvara, Petar Balaž i Ivana Božanović.

Kamp su otvorili predsjednik HDS-a Ivan Gugan i predsjednica Hrvatske samouprave Udvara Marta Barić Rónai. Brojna predavanja, igre, učenje plesova, igrokaza, svadbene koreografije, zabava, i druženje obilježili su sedmodnevni kamp koji je privukao mlade iz Udvara, Pečuha, Salante, Katolja, Birjana, Mišljena i drugih naselja. Kamp je bio potpuno besplatan za sve sudionike, kojima su pored tri obroka od 8 ujuro do 16 sati poslijepodne omogućeni cjelodnevni programi.

Tako su sudionici kampa kroz predavanja mogli upoznati etničke skupine i narodne nošnje Hrvata u Mađarskoj, koje su potom i nacrtali, a učili su se i karakteristični narodni plesovi poput „Igra kolo“, „Jastuk tanca“ i „Hej gori lampa“. Radilo se u više radionica. Vjersku interaktivnu igraonicu vodila je vjeroučiteljica Aga Tomola Ott, pjevala se hrvatska himna, upoznavali su se božićni i svadbeni pučki običaji, kao i plesovi bošnjačkih Hrvata. Uvježban je svatovski igrokaz, koji je posljednji dan kampa nakon svete mise prikazan na platou ispred udvarske crkve, dok su plesovi izvedeni 2. srpnja na blagdan Srpnice, također nakon svete mise, na istom mjestu. Kamp je posjetio i dr. sc. Stjepan Blažetin, koji je kroz interaktivnu igru održao zanimljivo predavanje o hrvatskim nacionalnim parkovima i gradovima. Nisu izostali ni crtići o Profesoru Baltazaru, a bilo je i sportskih natjecanja. Petar Balaž održao je predavanje o hrvatskom glavnom gradu Zagrebu, nakon čega su polaznici kampa izrađivali kolažne razglednice Zagreba. Branka Blažetin održala je sate govornih vježbi za polaznike kampa, na kojima su se dogovorili o strukturi sastava pod naslovom „Tjedan dana u kampu“ za tjednik Hrvata u Mađarskoj Hrvatski glasnik, a vježbalo se i prevođenje riječi i izraza. Sudionici su upoznali blagdan Srpnice i razloge proslave tog blagdana među udvarskim Hrvatima. U goste su stigli i glumci-klauni Dejan Fajfer i prijatelji, koji su izveli lutkarsku predstavu „Klaunova školica“. Održan je i završni kviz nakon kojeg je uslijedilo proglašenje najboljih polaznika, a posljednji dan ovogodišnjeg druženja završio je svečanim ručkom.

Branka Pavić Blažetin

Sudionici kampa

Najmlađi su žedni

Sestre Bošnjak s prijateljicom

Kolo

Za zadnji dan petroviskoga tabora

Piknik uz Pinku

Kako bi mogla petroviska Dvojezična škola iz svojega taborskoga programa izostaviti piknik uz Pinku? Nikako. Zato je zadnji dan u cjelini posvećen igri, druženju i veslanju. Dva tajedne dugo su i ovdašnji školari uživali u različiti programi, na izletu, posjetu muzeja, kupanju, djelaonica, predavanji... Jedno je ali pak sigurno da su se svi dobro ćutili zopet u skupšćini, i milina je bilo gledati, kako zamu dica u vlasničtvo vas kraj 26. junija, u petak, a i na vodi je postalo živahno s malimi taboraši, njevimi pomoćniki i pedagogi. A vrime za dan rastanka pokazalo je svoje pravo lice, sa suncem, smihom i veseljem...

„Zbog ove situacije koja nas je ulovila sredinom marcijuša, smo si mislili da bi morali produžiti ov naš tabor, kad se dica jako dugo nisu vidila. Kako su roditelji rekli, jako su im falili prijatelji i onda smo se dogovorili da dva tajedne ćemo organizirati tabor. Nažalost, vrime nije bilo najlipše zavolj godine, ali ov zadnji dan imamo veliku sriću. Dobro se ćutu dica i imamo lipi i veseli program“, rekla je školska direktorica Ana Škrapić-Timar, ka je isto tako kot i taboraši, na biciklinu dotekerila do Pinčenoga mosta. Za kratko vrime je svaki našao svoje mjesto, jedni su jur na se vlikli prusleke za spašavanje u vodi, drugi su pomagali oko postavljanja parapla za sunce, a treći su znatiželjno kukali kad će se ispeći viršlini i slanine. Ravnateljica je još rekla da čez dva tajedne obrnuli su se u Muzeju Savaria, bili su se igrati u varošu, a i kupati se u Kermendu, kad otvorena plaža u austrijskom Šerešlaku zbog vrimena je bila ispala iz plana. Sve skupa je bilo diozimateljev 45, od 1. do 8. razreda, a osmimi su došli sridnjoškolci pomagati u tabor. Karaoke, hrvatske križaljke, djelatni listići po hrvatski, takaj su služili dobroj i korisnoj zabavi u četiri djelatni grupa. Toga dana najpopularniji su bili prez sumlje Micka i Miška, dva kanui, a redica čekanja je stala jur od prvoga trenutka. Za objedom došla je na red meta, a na kraju su organizatori kampa prikdali svakomu školaru lipe dare od knjig, čokoladov i spomenic.

Tiho

Trenutak za pjesmu

Igra

svića-svićica
šiba-šibica
palac-palica
marac-Marica
jarac-jarobica
pepel-prepelica
udica-ribica
divojčica-kitica
ključ-kličica
sin-sinica...
igrajte se
dalje, dica!

Lajoš Škrapić

Gradišćanski zlatomašniki

Ferenc Benković časni kanonik Željezanske biškupije

Kako donosi 25. broj, 28. junija, Glasnika, Crikvenih novin Željezanske biškupije, prelat Ferenc Benković, 21. junija, u nedilju, kot farnik u svojoj jurskoj crikvi Duha Svetoga, prilikom svoje zlate maše imenovan je i novim časnim kanonikom Željezanske biškupije. Na svečevanju su bili nazoči još i tri biškupi, dr. András Veres sadašnji, dr. Lajos Pápai bivši jurski biškup i dr. Egidije Živković, natpastir Željezanske biškupije kot i mnogi subrati ki su sa slavljenikom skupa celebrirali svetu mašu. Željezanski biškup i po ugarski i hrvatski je čestitao jubilaru i istaknuo je njegove zasluge pri gradnji crikve Duha Svetoga skupa s cintirom, školskim centrom i staračkim domom. Ferenc Benković rodjen je 7. majuša 1947. ljeta u Bizonji, gimnaziju je završio kot benediktincev. Svećeničko zaredjenje mu je bio 18. junija 1970. u Juri, bio je kapelan u ugarskom selu Nyúlu, a potom je stupio u biškupsku službu. Na početku 1980-ih ljet uspio je do Pariza sa stipendijom, od 1981. ljeta imenovan je za mošonskoga glavnoga dekana, a deset ljet kasnije postaje šopronski glavni dekan. S kanonikom Jive Šmatovićem skupa su pokrenuli 1972. ljeta shodišće Gradišćanskih Hrvatov prve majuške nedilje k Krvave suze točećoj Divici Mariji u Juru. Od početka ovoga ljeta je i časni gradjan Jure.

Jožef Drobilić zlatomašnik Bizonje

Tajedan dan kasnije za zlatom mašom subrata Benkovića, 27. junija, u subotu otpodne, Bizonjci su svečevali svojega drugoga dušobrižnika Jožefa Drobilića pri zlatom jubileju. Slavljenik je rodjen 5. marcijuša 1947. u Bizonji i danas je umirovljeni farnik Vesprimske crikvene županije. Zaredjen je bio za duhovnika u Vesprimu 24. junija 1970. ljeta. Bio je kapelan u ugarskom selu Látrány, potom od 1973. ljeta u Pápi. S imenovanjem za farnika 1981. ljeta Nemesszalóka, prik 26 ljet služi tamo, a zavolj toga postane i „nevidljiv“ za hrvatsku zajednicu. Ljeta 2007. je stupio u mirovinu i odonda u svojem rodnom selu s velikom ljubavlju predvodi svete maše, od nedilje do nedilje, na hrvatskom jeziku. Pred devetimi ljeti, prilikom boravka Putujuće Marije Celjanske u dotičnom selu, s neopisivom radošću je primio i pozdravio sve hrvatske hodočasne grupe. Na njegovoj jubilarnoj svetačnosti okružilo ga je oko dvisto vjernikov ki su skupa prosili Božji blagoslov na jubilara.

Slavljenik s duhovnikom Józsefom Horváthom i Lajosom Butsyem

Štefan Dumović, odlikovan zlatnom spomen-medalijom Gospodarske komore

Zbog pandemije u Hrvatskom Židanu odrinuta je zlata maša Štefana Dumovića na 23. augustuš, ali je 21. junija, u nedilju, undanska crikva sv. Martina bila prva štacija seriji svečevanj, povodom 50. obljetnice svećeničtva. Rodjeni Prisičan u ovom selu vrši duhovničku dužnost jur od 1974. ljeta, a polag toga je i farnik Plajgora, Maloga Židana kot i Hrvatskoga Židana. Slavljeniku je u ime sela čestitao Štefan Kolosar, predsjednik Farske općine, a rodjeni Undanac László Parragh, predsjednik Gospodarske komore mu je uručio Zlatnu spomen-medaliju komore za utemeljenje parka svecev i zaštitnika meštrijov na hodočasnom mjestu Peruške Marije. Duhovnika, ki će u jesen napuniti i 80. ljeto svojega žitka, 5. julija su svečevali na Plajgoru, a 9. augustuša je predvidjeno tradicionalno shodišće vojske, oružanih snag, ognjobrancev i čuvarov običajev kod Peruške Marije. U rodnoj Prisiki, 30. augustuša će slavljenik podiliti zlatomašni blagoslov.

Tiho

Štefan Dumović u krugu undanskih ministrantov

U Senandriji proslavljen Ivandan

Dana 27. lipnja tradicionalna proslava Ivandana započela je misom na mađarskom jeziku, koju je u župnoj crkvi Ivana Krstitelja služio kapelan Dávid Bacsa. Nakon mise na trgu ispred crkve prisutne su pozdravili predsjednik Hrvatske samouprave Senandrije Đuro Benković i gradonačelnik Zsolt Fülöp. Potom je kapelan Dávid Bacsa kod ulaza u crkvu blagoslovio prijepis najstarijeg obrednika klanjanja iz 18. stoljeća.

Dokument iz 18. stoljeća

Sveta misa u župnoj crkvi Ivana Krstitelja okupila je senandrijske Dalmatine na tradicionalnu proslavu Ivandana. Srednjovjekovna Crkva na klisi (Templom-domb) najstarija je gradska crkva u kojoj su se u davnim vremenima okupljali Dalmatini, a na trgu ispred nje održavala proštenja. Misu je na mađarskom jeziku služio kapelan Dávid Bacsa. Kapelan Bacsa u propovijedi je ukazao na važnost obilježavanja i njegovanja pučkih običaja, kako oni ne bi isčeznuli i izgubili važnost. Oni nas opominju tko smo i odakle potječemo. Podjednaku važnost imaju i jela i odjeća, jer su sastavnice naše prepoznatljivosti. „Danas slavimo Ivandan. Ime Ivan znači 'Bog je milostiv'; 'Bog je dobar'. Dok je odgovor na pitanje 'što će biti od ovog djeteta': prijatelj Božji. Možda su si na dan našeg rođenja i naši roditelji postavili isto pitanje. Možda smo postali nastavnici, liječnici ili visoki dužnosnici, no ako smo svjesni svog poziva i ako smo Božji prijatelji, onda smo i sljedbenici Ivana Krstitelja i uvidjet ćemo da je Bog milostiv", naglasio je kapelan Bacsa. Nakon mise na trgu ispred crkve prisutne su pozdravili predsjednik Hrvatske samouprave Senandrije Đuro Benković i gradonačelnik Zsolt Fülöp. Predsjednik Benković u svom pozdravnom govoru naglasio je da je Ivandan važno slavlje senandrijskih Dalmatina, pridodavši kako se u proslavi rođenja Ivana Krstitelja na ljetni suncostaj prepoznaju drevni kršćanski motivi. Naime, na ivanjsku noć po gradiću se pale krijesovi i preskakuje vatra. Potom je kod crkvenog ulaza kapelan Dávid Bacsa blagoslovio prijepis najstarijeg obrednika klanjanja iz 18. stoljeća. Blagoslivljajući stari pisani spomenik kapelan je rekao: „Ljubav govori samo na jednom jeziku, a to je tvoj odnos prema drugom. Taj jezik nema tip slova. Na dalmatinskom i mađarskom jeziku govorimo o istom Kristu, i sad tražimo njegov blagoslov."

Blagoslivljanje obrednika

Vjernici na svetoj misi

Prihodi su ponuđeni u dobrotvorne svrhe

Nakon molitve Očenaša okupljenima se obratio gradonačelnik Zsolt Fülöp, koji se zahvalio Hrvatskoj samoupravi Senandrije na pozivu i istaknuo odgovornost pojedinca i naroda, uže i šire zajednice. Senandrija je višenacionalni gradić, koji svima može poslužiti kao primjer, jer se narodnosti međusobno poštuju i surađuju.

Premda nije bilo proštenja, svi sudionici pozvani su na skroman domjenak. Kako nam je rekao predsjednik Benković, za senandrijske Dalmatine izuzetno je važan prijepis najstarijeg obrednika klanjanja iz 18. stoljeća na dalmatinskom jeziku. Naime, dokument među ostalim dokazuje da je u gradu ova zajednica prisutna već odavno, a planira se i njegova ugradnja u crkveni zid. Na jednom dijelu dunavske pješačke ceste postavljeni su štandovi s bogatom ponudom. Pored specijaliteta dalmatinske kuhinje nudila su se vina, posuđe, lavanda i rukotvorine. Prihodi od prodaje ponuđeni su u dobrotvorne svrhe. Glazbeno ozračje stvorili su sastavi „Babra" i „Vigad". U kasnim večernjim satima, nakon oglašavanja trube upaljene su svijeće na dijelu dunavske pješačke ceste između križa Kučera i luke Rév. Svijeće su s jedne strane upaljene u znak zahvale što u gradu nije bilo oboljelih od koronavirusa, a s druge strane pak iz razloga što je „Bog poslao Ivana Krstitelja da svima govori o svjetlu, kako bi svatko mogao povjerovati na temelju njegova svjedočanstva" (Evanđelje po Ivanu 1:5-7).

Kristina Goher

5. Hrvatsko shodišće koljnofskoj Črnoj Madoni

Na svetak Pohoda Blažene Divice Marije Elizabeti, na danu kad je 1772. ljeta i blagoslovljena koljnofska Hodočasna crikva s jedinom Črnom Madonom po cijelom orsagu, 5. julija u nedilju, na petom, jubilarnom shodišću Hrvatov u 10 uri se je skupaspravilo oko tristo, ne samo domaćih vjernikov, nego i hodočasnikov iz Erčina, Kemlje, Staroga Grada, Tatabánye, Budimpešte i Austrije.

„Ima mjesto na toj zemlji kamo rado vraćam se/ Gdje kraljuje nježno lice naše majke nebeske..../ Madona, črna Madona/ ditetom zoveš me ti/ O daj mi, črna Madona, pod plašćem tvojim se skrit", s tom prekrasnom jačkom se je začela ova jubilarna svetačnost, zbudjajući shranjene emocije i stvarajući gusinju kožu, dokle smo poslušali koljnofske tamburaše. Pod zvanarednom akustikom pri ovoj melodiji, su se znamda i stoljetne stine zadrhtale. Glavni celebrant, mladi Koljnofac pater Anijan Marko Mogyorósi i peljač Hrvatske sekcije Jurske biškupije, pozdravio je sve nazočne i veljek prikdao rič Franji Grubiću gdo se je obrnuo pred kratkim imenovanomu kanoniku šopronskoga sukaptola, Antalu Némethu. „S radošću i zahvalnošću vas pozdravljaju vjerniki naše farske općine u koj ste jur trideset ljet dugo duhovni peljač. Danas skupa dajemo hvalu za svaki milosni dar čega smo dostali prik vaše službe i vas prosimo za otpušćenje grihov za te dane, kad vas nismo mogli pravično i dovoljno

Koljnofski načelnik Franjo Grubić gratulira kanoniku

Mašu su celebrirali koljnofski farnik Antal Németh i pater Anijan Marko Mogyorósi

ljubiti. Neka Vas Bog drži med nami još mnogo srićnih ljet s mladenačkim elanom i s ljubavlju duhovnoga pastira, a neka vam Blažena Divica Marija daje moć i batrenje za naredne dane" naglasio je uz ostalo koljnofski liktar i prikdao dar slavljeniku. Ovom prilikom je blagoslovljen obnovljeni tabernakel, koji je samo dio ogromne restauracije oltara, koji će pak biti gotov u cjelini do 15. augustuša. Pater Anijan je u svojoj prodiki naglasio da Marija se je otpravila na put Elizabeti i primila je na se žrtvu i suprot poteškoć. Ljudski žitak ne more postojati prez žrtvovanja, prez toga da človik sebe ne da, da nek za se drži. Prez Marije nij' Jezuša, a Jezuša nij' prez Marije. „Oni su nerazlučljivi, tako nije moguće vanzeti iz Marijine ruke Jezuša, kot i mrtvoga Jezuša nije moguće odstraniti od Pijete. Ako u našem vjerničkom žitku ne ostane ljubav prema Jezušu i poštovanje Blažene Divice Marije i mi ćemo si izgubiti nešto važnoga" rekao je Marko Mogyorósi pozivajući sve vjernike za donošenje žrtav za druge. Kako je rekla za mašom glavna organizatorka shodišća Ingrid Klemenšić, do zadnjega nisu bili sigurni kako će moći održati shodišće, ali se iskreno veseli, kako je čuda ljudi došlo ovo ljeto na jubilarno hodočašće koje je zadržalo osebujnu koljnofsku karakteristiku. Na agapi i druženju polag crikve pak su se našli dijaki-benediktinci Pannonhalme sa svojim profesorom, Hrvat s ovoga i s onoga kraja s Hrvatom, pak nam je i ova sveta nedilja postala nepozabljena u Božjoj milosti.

Tiho

Brojni vjerniki iz Koljnofa s hodočašniki iz drugih naselj

Kup podravskih ribiča

Hrvatska samouprava županije Šomođ i ove je godine organizirala natjecanje u ribolovu, koje je održano 27. lipnja 2020. godine na ribnjaku „Domolos“ kod Sigeta. Domaćin priredbe bila je Ribolovna udruga „Domolos-Zsibót“. Kako doznajemo od organizatora sudjelovalo je 28 dvočlanih ekipa (Križevci, J.G. Džuretin, Daranj I, Daranj II, Brlobaš I, Brlobaš II, Vizin I, Vizin II, Nagyatád, Dombol I, Dombol II, Tomašin I, Tomašin II, Vízvár I, Vízvár II, ŠU Zrinski I, ŠU Zrinski II, Barč, Dobsa, Izvar I, Izvar II, Šikloš, Šeljin, Martinci I, Martinci II, Novo Selo, Potonja, Zajednica podravskih Hrvata, Lukovišće i Rasinja). Zamjenica predsjednice Hrvatske samouprave županije Šomođ Klara Kovač izvijestila nas je da je nakon riječi dobrodošlice i otvorenja kod ribočuvarske kuće započelo natjecanje koje je trajalo od 7:00 do 12:00 sati, nakon čega su uslijedili objava rezultata, uručenje nagrada i zajednički ručak.

Za „Kup podravskih ribiča“ svaka je hrvatska samouprava mogla prijaviti dvočlanu ekipu uz kotizaciju od 3.000 HUF. Pravila natjecanja su stroga. Nakon dolaska, prijave i ždrijebanja mjesta uslijedilo je polusatno hranjenje ribe, dok su se za izlov mogla koristiti dva štapa/dvije udice po osobi. Ulovljena riba trebala se što prije osloboditi s udice, staviti u čuvarku i vratiti u vodu. Natjecatelji nisu mogli koristiti vanjsku pomoć. Natjecanje je završilo mjerenjem ulova na licu mjesta – nakon prihvaćanja rezultata nije bilo mjesta žalbi. Pri ocjenjivanju prihvaćala se svaka ulovljena riba, svaki gram vrijedio je po jedan bod. Kod jednakih težina uzimao se u obzir broj ulovljenih riba, a potom najteža ulovljena riba. Pobijedila je ekipa s najviše postignutih bodova, a ocjenjivanje se provodilo isključivo ekipno. Pobjednik na godinu dana osvaja „Kup podravskih ribiča“ te na pehar gravira datum pobjede i ime samouprave. Osvajači prvog, drugog i trećeg mjesta dobivaju pehar i povelje, dok se posebne nagrade mogu dodjeljivati u svim kategorijama.

Peteročlani ocjenjivački odbor ove se godine sastojao od predstavnika Hrvatske samouprave Barče, dva predstavnika mjesnog ribičkog društva, vlasnika ribnjaka, povjerenika Hrvatske samouprave županije Šomođ i bilježnika. Prema njihovoj odluci I. mjesto osvojila je ekipa iz Lukovišća (članovi: Árpad Hajdu i Árpád Orsós) s ulovljenih sedam riba ukupne težine 15,42 kg, II. mjesto pripalo je ekipi Novog Sela (članovi: Zoltán Varga i Róbert Bunyevácz) s ulovljenih osam riba ukupne težine 10 kg, dok je na III. mjestu završila ekipa Brlobaš I. (članovi: János Pavlekovics i István Lengyel) s ulovljenih osam riba ukupne težine 9,8 kg.

Foto: József Kovács

Dodijeljene su i posebne nagrade. Nagradu za najviše ulovljene ribe dobio je Franjo Kraner iz ekipe ŠU Zrinski II (Martinački veterani), nagradu za najmanju ulovljenu ribu Béla Darók, član ekipe Daranj II, a nagrada za najveću ulovljenu ribu pripala je Istvánu Lengyelu, članu ekipe Brlobaš I.

Branka Pavić Blažetin

Želimo li online nastavu?

Drugo polugodište protekle školske godine bilo je neuobičajeno: nakon pojave koronavirusa uvedene su mjere za suzbijanje epidemije, a od sredine ožujka sve odgojno-obrazovne ustanove morale su prijeći na online nastavu. Nekima je ispočetka bilo zanimljivo, ali već za tjedan-dva nije bilo učenika koji se nije zaželio škole, susreta s vršnjacima, nastavnika, mirisa školskih prostorija, praha krede ili šala u odmoru. Na pitanja našeg tjednika o doživljaju nastave na daljinu pismeno su nam odgovorili učenici Osnovne škole „Katarina Zrinski" iz Serdahela, u čemu im je pomogla učiteljica Zorica Prosenjak Matola.

Dominik Svelecz, učenik 6. razreda:

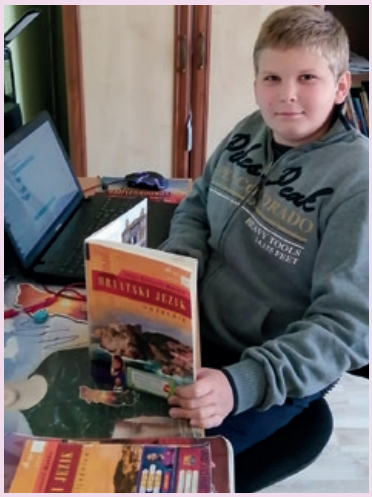

Pomalo volim, ali i ne volim učiti preko interneta. Dobro je što mogu sam praviti vremenski raspored, ali nije dobro kad novo gradivo dobijemo bez nastavničkog pojašnjenja. Dobro je kad napravim zadaću i sve naučim, pa onda imam više slobodnog vremena. Ponekad je i mama morala biti učiteljica, jer nisam sve razumio. Čak sam se i čudio, kako ona sve tako dobro zna. Dao sam joj peticu. Učio sam uvijek ujutro i prijepodne, a kad je bilo puno gradiva, malo sam se odmorio i nastavio poslijepodne. Bilo mi je smiješno kad smo iz tjelesnog odgoja trebali praviti i snimati tjelovježbe, pjevanje se pak pretvorilo u slušanje glazbe. Na satu hrvatskog jezika često smo se čuli na Skypeu, što mi se jako sviđalo. Svi smo dobro razumjeli nastavnicu preko mikrofona, kao da smo u školi. Čitali smo, rješavali zadatke, razgovarali o određenim temama i zajedno ispravljali domaću zadaću. Više puta dobili smo i internetske igrice za gramatičke vježbe. Nisam imao nikakvih problema s koncentracijom. Za nastavu sam se pripremao kao da idem u školu, tako sam se navikao. Na satu nikad nisam jeo, premda se moglo. Najteže mi je pao nedostatak prijatelja. Nakon završetka epidemije prvo bih volio vidjeti prijatelje i prijateljice, ali i nastavnice i nastavnike! Zanima me kako su nastavnici doživljavali internetsko obrazovanje? Jesmo li im nedostajali?

Georgina Dobos, učenica 6. razreda :

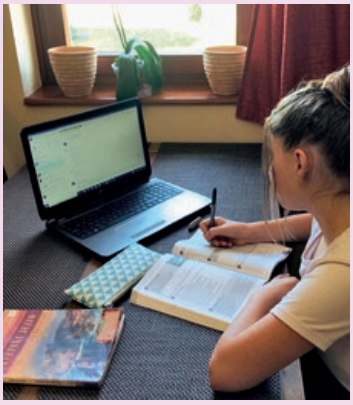

Online učenje nije tako loše, kod nekih predmeta mi se čak posebno sviđalo, jer sam mogla odmah tražiti i provjeravati podatke i informacije. Ali, u slučaju drugih predmeta bilo je teško, jer nisam mogla odmah pitati, kad mi nešto nije bilo jasno. Inače, ispočetka je bilo lako, ali je vremenom postajalo teže, dobivali smo sve teže zadatke. Možda su nastavnici pomislili da nam mogu davati i teže zadatke. Najteže je preko interneta bilo učiti matematiku, ali i jezike (engleski i hrvatski), dok nismo imali satove na Skypeu. Inače, kad su satovi počinjali rano i još sam bila preumorna da se obučem, sjela sam pred laptop u pidžami, što je bilo super. Često je bilo i šaljivih trenutaka, nekima se smrznuo monitor ili se nismo vidjeli, samo čuli itd. Obično sam doručkovala prije ili poslije sata, a događalo se i to da sam jela usput, što je bilo opušteno. U učenju mi je povremeno pomagala sestrična. Online satovi uglavnom su počinjali u 11 sati. Nakon sata odmah sam napravila zadaću i učila. Poslijepodne mi je ostala šetnja s psom, poslije sam čitala ili gledala filmove. Strašno su mi falili prijatelji, ali smo se čuli telefonom ili na Skypeu. Kad se vratim u školu prvo ću izvaditi svoju omiljenu vestu iz ormara, koju sam ostavila u školi, a zatim dobro izgrliti prijateljice.

-nastavak slijedi-

XXIX. Likovna i drvorezbarska kolonija

Nastavno na tradiciju mjesna Udruga drvorezbara i slikara u Sumartonu 13. lipnja održala je 29. Međunarodnu drvorezbarsku i likovnu koloniju, u kojoj je sudjelovalo deset umjetnika i djece iz pomurskih naselja i Republike Hrvatske. Ovaj put radilo se o jednodnevnom stvaranju u obližnjem vinogradu Kaman, kod „klijeti" predsjednika Udruge Stjepana Radnaija, jer je održavanje zbog pandemije ostalo upitno do posljednjeg trenutka.

Mrtvu prirodu naslikala je Kati Vertarić

Sumartonska Likovna i drvorezbarska kolonija, koja od 1991. godine okuplja slikarice i slikare, kipare i drvorezbare, većinom amatere, održava se uvijek krajem lipnja. Za održavanje od samih početaka zaslužan je Stjepan Radnai, drvorezbar i predsjednik udruge.

„Ovogodišnju koloniju možemo nazvati mini-kolonijom, imali smo drukčije planove, koje zbog zaraze nismo uspjeli ostvariti. Ipak, da se tradicija ne bi prekinula, okupili smo se na jedan dan. Iz Hrvatske je došao lijep broj umjetnika, što me jako veseli. Već dugi niz godina surađujemo s umjetnicima iz Međimurja i Varaždinske županije: naši dugogodišnji sudionici bili su i poznati hrvatski drvorezbari, pokojni Cikači, s kojima smo zajedno izrađivali velike skulpture u poznatom svetištu u Mariji Bistrici, a radili smo i za naš župni dvor. U posljednje vrijeme imamo više slikara nego drvorezbara, mlađi nekako radije uzimaju kist u ruke nego pilu ili dlijeto, a i materijali za slikanje se lakše nabavljaju. Drvorezbari su već stariji ljudi pa zbog epidemije koronavirusa ove godine nisu došli, jer moraju čuvati zdravlje. U posljednje vrijeme radimo na podmlatku, uvijek imamo sudionika iz osnovnih i srednjih škola, nadam se da će jednog dana netko od njih preuzeti i organizacijske poslove", rekao je predsjednik Radnai.

Brigita Leskovar i Spomenka Brodar u sumartonskoj koloniji sudjelovale su prvi put

Za 29 godina postojanja kolonija je okupila stotinjak umjetnika iz cijele zemlje, susjedne Hrvatske i drugih europskih zemalja, pa čak i Australije i Amerike, koji su svojim stvaralaštvom obogatili kulturnu baštinu pomurskog kraja, odigravši važnu ulogu u unapređenju umjetničkih aktivnosti na ovom prostoru. Prekrasan krajolik pomurskog vinograda i čudesan ambijent umjetnicima uvijek pružaju nesvakidašnju stvaralačku atmosferu. Time su se složile i slikarice Brigita Leskovar i Spomenka Brodar, predsjednica i članica Likovne udruge „Kula Kneginec", koje su prvi put sudjelovale u sumartonskoj koloniji. Slikaju tek godinu dana, dosad zbog obiteljskih obveza i posla nisu imale vremena za sebe, no kako su djeca rasla one su se latile slikanja, jer kako kažu, u njima je uvijek tinjala slikarska vatra. Za sumartonsku koloniju doznale su od mentora Josipa Tkalčeca, koji već godinama sudjeluje u koloniji, jako ih raduje što su mogle upoznati taj kraj i divne ljude.

„Iz Hrvatske nas je došlo šestero, iz Hrženice, Kneginca i Varaždina. Zatražili smo propusnicu da možemo doći u Sumarton, ali na kraju nam nije trebala, jer se upravo od petka moglo doći u Mađarsku bez karantene. Vrlo smo sretni, upoznali smo toliko divnih ljudi, učili od njih, uživali u prirodi. Osjećamo se kao kod kuće, mnogi govore hrvatski, ni komunikacija nije problem. U srpnju će i naša udruga organizirati koloniju i svakako računamo na kolege iz Mađarske", rekla je gospođa Leskovar, koja najviše voli slikati prirodu, a drugi hobi pored slikanja joj je planinarenje. Dok ona slika u realističnom stilu, njezina kolegica Spomenka ostvaruje se u apstrakciji, no najvažnijim i ona smatra druženje. U 29. sumartonskoj koloniji sudjelovali su umjetnici Kati Vertarić, Anet Pokec, Brigita Leskovar, Spomenka Brodar, Zoltán Tímár, Stjepan Radnai, Stanko Sabol, Josip Tkalčec, Nikola Loborec i Zvonko Bendelja. Likovna ostvarenja, male skulpture, kao i svake godine, donirat će se umjetničkoj zbirci Udruge, te će ukrašavati mjesne društvene prostorije. Osim odraslih stvarala su i djeca, za koju je poseban doživljaj bio izrada posuda na lončarskom stolu, rezbaranje štapa i slikanje na platnu. Sára Vajdai, učenica 8. razreda već godinama sudjeluje u koloniji, najviše voli slikati, ovaj put je naslikala svog omiljenog pjevača, a Marcel Kramarić, učenik 3. razreda latio se drvorezbarenja. On je pokušao uljepšati štap, no kaže da za rezbarsko djelo nije dovoljan jedan dan, pa će nastaviti kod kuće. Premda ovogodišnja kolonija nije ostvarena prema planu, ipak su se okupili umjetnici s obje strane granice, stvarajući djela koja će osim autora doživljajima ispuniti i promatrače. Predsjednik Udruge već ima planove za iduću godinu, kad se obilježava 30. obljetnica postojanja kolonije, pa želi pozvati dosadašnje sudionike, u čemu će ga podržati i Mjesna samouprava Sumartona.

beta

Svi sudionici kolonije

Završeno hrvatsko presjedanje Vijećem EU-a

Kako donosi Hina, njemački ministar vanjskih poslova Heiko Maas 1. srpnja u Berlinu povodom njemačkog preuzimanja predsjedanja Vijećem EU-a zahvalio se svom hrvatskom kolegi Gordanu Grliću-Radmanu na onome što je postignuto tijekom hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije, koje je završeno 30. lipnja.

Foto: HINA

Maas je naglasio kako je veliki uspjeh što je Hrvatska unatoč pandemiji uspjela postići da EU i u ovim teškim vremenima bude učinkovita. Maas je dodao da se Hrvatska suočila s izazovima s kojima nitko nije računao te je naglasio kako su Hrvatska i Njemačka bile u stalnom kontaktu tijekom pandemije.

Od najvećih uspjeha hrvatskog predsjedanja Vijećem EU-a Maas je istaknuo summit o zapadnom Balkanu, koji je u otežanim uvjetima, u formi video-konferencije održan početkom svibnja.

Grlić-Radman se zahvalio Njemačkoj na podršci tijekom predsjedanja u izvanrednim okolnostima ukazavši na to kako je Hrvatska bila prisiljena redefinirati svoj program i prilagoditi se teškim okolnostima. Izrazio je uvjerenje da će njemačko predsjedanje biti jednako tako uspješno „kao i prethodnih 12 puta", koliko je Njemačka bila na čelu Europskog vijeća.

Nakon konferencije za tisak Maas i Grlić-Radman su otišli do obližnjeg simbola Berlina, Brandenburških vrata, gdje je obavljen službeni čin primopredaje predsjedanja.

SALANTA – Kampovi „Erzsébet" s dnevnim boravkom

U sklopu programa „Erzsébet" u salantskoj Osnovnoj školi održavaju se dvotjedni kampovi s dnevnim boravkom, koji okupljaju velik broj učenika. U školi koju pohađa 120 učenika šezdesetak djece sudjeluje u predmetnoj nastavi hrvatskog jezika i književnosti. Djeca su u kampu podijeljenja u skupine, hrvatsku skupinu vodi nastavnica Andrea Polyák Schneider. Ravnateljica Éva Ádám Bedics rekla nam je kako djecu i narednog tjedna očekuju sadržajni programi.

MOHAČ

Nagrađeni osmaši koji su pohađali nastavu hrvatskog jezika

U mohačkoj Osnovnoj školi „István Széchenyi" 20. lipnja održano je opraštanje i zatvaranje školske godine za učenike koji su osam godina pohađali predmetnu nastavu hrvatskog jezika i književnosti te narodopisa. Ove godine osam osmaša koji su pohađali sate hrvatskoga jezika i književnosti te narodopisa (5+1) oprostilo se od škole u kojoj su proveli osam najljepših godina djetinjstva. Djelatnicima škole u ime Hrvatske samouprave Mohača zahvalio se predsjednik Đuro Jakšić. On se za-

hvalio hrvatskim učiteljima nastavnici hrvatskog jezika i književnosti Mariji Németh Barac i učiteljici Aniti Jandrók Erdélyi te učenicima. Hrvatska samouprava Mohača uveliko pomaže i podržava nastavu hrvatskog jezika i književnosti u Mohaču u ovoj ustanovi, kao i odgoj na hrvatskom jeziku u Vrtiću „Eötvös". U ime Grada Mohača djeci je poklon-knjigu „Sokacok – Šokci" autora dr. Jakaba Ferkova uručio mohački dogradonačelnik Gábor Pávkovics. Nastavnici su od Hrvatske samouprave dobili u poklon CD „Od Mohača do Mohača" i CD Orkestra „Šokadija".

Zahvaljujući dovoljnom broju prijavljenih učenika školske godine 2020/2021. također se pokreće učenje hrvatskoga jezika i književnosti za hrvatsku skupinu u 1. razredu, dok će Hrvatska samouprava Mohača svakom prvašiću pokloniti mađarsko-hrvatski i hrvatsko-mađarski rječnik. Ravnateljica škole Lívia Takács Csollák zahvalila se na poklonima i podršci.

Branka Pavić Blažetin

Proslavljen blagdan Presvetog Srca Isusova u otvorenom Karmelu Božanskog srca Isusova u Novoj Pešti

Dana 19. lipnja 2020. proslavili smo svetkovinu Presvetog Srca Isusova i ujedno obilježili 165. rođendan naše blažene Majke Marije Terezije od svetog Josipa. Ove godine datumi su se poklopili. Zanimljivo, bl. Marija Terezija u svojoj „Autobiografiji" piše da je tek kasnije, 1902. g. doznala da je bio blagdan Presvetog Srca Isusova, kada je 1887. u samostanskoj Crkvi u Melatonu došla do odluke da prijeđe na katoličku vjeru. Kasnije se vidi u životu naše bl. Majke kako je imala veliko štovanje prema Presvetom Srcu Isusovu. Imala je puno razloga da već u imenu nove družbe dođe do izražaja posveta cijele zajednice Božanskom Srcu Isusovu. Štovanje i pobožnost Srcu Isusovu njegujemo i danas u našem apostolatu. Naša djeca iz vrtića imala su tjednu pripravu kroz svoj program za ovaj dan, uz pjesmu i koreografiju. Nažalost, nismo imali mogućnost za svetu misu prijepodne. Poslijepodne je bio susret naše škapularske zajednice, koja je još uvijek oskudna zbog koronavirusa. U 18 sati pogledali smo film o našoj Blaženici te u polusatnom klanjanju iznijeli svoje zahvale za ljubav Božanskog Srca i našu Utemeljiteljicu. Svi su imali priliku iz košarice uzeti papirić sa citatom Svetog pisma kao poticaj za meditaciju. U 19 sati svetu misu slavio je pater Pall, salezijanac koji je u propovijedi stavio naglasak na ljubav prema bližnjemu kao mjerilo ljubavi prema Srcu Isusovu koje ljubi svakog čovjeka. Poslije svete mise pater je primio četiri nova člana u našu škapularsku zajednicu. Nakon čestitanja ostali smo u duljem razgovoru uz čaj, kolače i pjesmu.

sestra Leticija Marić

OD RUJNA BESPLATNI UDŽBENICI ZA SVE NARAŠTAJE

Prema Zakonu o odgoju i obrazovanju, koji je Mađarski parlament usvojio s 151 glasom za, 33 glasa protiv i sedam suzdržanih glasova, od rujna 2020. godine udžbenici će biti besplatni za sve školske naraštaje. Udžbenici su do sada u sustavu javnog obrazovanja bili besplatni za učenike 1.-9. razreda. Za provedbu ove je godine omogućen iznos od 13,8 milijardi forinti. Digitalna nastava uvedena u vrijeme pandemije koronavirusa i dalje ostaje dijelom školskog obrazovanja. Digitalna nastava omogućit će se u posebnim fazama i slučajevima ministarskom uredbom. Uredba nije obvezatni propis, otvara jedino mogućnost izbora: tako se digitalna nastava može primjenjivati kod maturanata dva tjedna uoči državne mature, radnim subotama ili u slučaju utjecaja više sile, ukoliko ravnatelj proglasi izvanredni raspust. Škola tijekom primjene digitalne nastave treba omogućiti nadzor onim učenicima koji ne mogu ostati kod kuće te pristup internetu i računala onim učenicima koji ih nemaju. Zakon omogućuje i dobrovoljna stručna usavršavanja za prosvjetne radnike crkvenih i strukovnih škola. Zakonske izmjene uređuju i licenciranje obrazovnih ustanova te reguliraju pojedine elemente statuta. Učenici s posebnim obrazovnim potrebama odsada imaju pravo na besplatno umjetničko obrazovanje. Izmjene narodnostima omogućuju osnivanje novih ustanova, pa tako i uvođenje dopunskog narodnosnog predškolskog odgoja, a za malobronije narodnosti i rad vrtića subotom.

k.g.

MOHAČ

Pod nazivom „Šaroliki Mohač-Narodnosni piknik", 21.-22. kolovoza mohačke narodnosti na Deákovom trgu predstavit će svoju baštinu kroz plesove, glazbu, tradicionalna jela i druga kulturna dobra.

Interaktivna izložba Šokačka kuće na adresi Táncsicseva ulica 40 uvodi posjetitelje u tradiciju, običaje i svakodnevni život mohačkih šokačkih Hrvata. Izložba je otvorena od utorka do petka od 15 do 17 sati, organizirane grupe primaju se uz prethodnu najavu. Kontakt: Dalma Filaković, tel.: 30/654 0954.

BIZONJA

Kulturni dom dotičnoga sela priredjuje dvotajedni ljetni kamp za školsku dicu, pod imenom „SKUPA", od 20. do 31. julija (taboraši se moru javiti i na jedan tajedan), pod peljanjem učiteljice hrvatskoga jezika u mjesnoj Dvojezičnoj školi i peljačice Kulturnoga doma, Klaudije Šmatović. Za program se uz ostalo nudja, posjet kazališću, učenje mjuzikla, plesačnica, djelaonica za očuvanje hrvatskih običajev, taborski oganj na fari, izlet u Koljnof, Pannonhalmu ter Cenku, tura u prirodi, zanimanja u knjižnici. Tabor je besplatan, samo jilo se plaća, a svota iznosi na jedan tajedan 5000 ft. Podupirači šarolikoga tabora su Seoska samouprava Bizonje, Farska općina i Hrvatska samouprava Jursko-mošonsko-šopronske županije.

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić Blažetin, tel.: +36-30-3961852, e-mail: branka@croatica.hu, ZAMJENICA GLAVNE UREDNICE: Timea Horvat, e-mail: tiho@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac, e-mail: balatinacz66@gmail.com, Bernadeta Blažetin, e-mail: beta@croatica.hu, Kristina Goher, e-mail: kristina.ghr@gmail.com, RAČUNALNI SLOG: Anna Kondor, tel.: 1/269-1974, e-mail: nusik.glasnik@gmail.com, LEKTOR: Ivan Tomek, e-mail: tomekivan@t-email.hu, ADRESA: 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.:1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA OSNIVAČA: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kft. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: **ERSTE Bank Hungary Zrt. 11600006-00000000-78637100,** uredništvo Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi 9000 Ft. Tjednik se financira iz državnog proračuna Mađarske. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b.
HU ISSN 1222-1270